

Open grenzen verkennen

Nederlandse Delegatie OER24 duikt dieper in Open Education in Cork

Op 26 maart organiseerde SURF een expertbijeenkomst als onderdeel van het pre-conferentieprogramma voor OER24 in het prachtige Cork, Ierland. Zo kon de complete Nederlandse delegatie van OER24 dieper ingaan op onderwerpen over *Open Education*. De uitgenodigde experts waren Antonio Martinez-Arboleda en Lorna Campbell voor hun expertise op de onderwerpen *Open pedagogy* en *Knowledge equity*.

- *Open pedagogy*: Studenten nemen steeds meer actief deel aan de kennisontwikkeling tijdens hun opleiding. Deze actieve participatie heeft verschillende verschijningsvormen, die samenkomen in het onderwijsframework Open Pedagogy; een verzameling van karakteristieke leeractiviteiten rondom het werken in open netwerken en het gebruik van open leermaterialen.
- *Knowledge equity*: In NL kan je het ook interpreteren als meer dan gelijkwaardige toegang tot kennis. Het thema richt zich op de vragen: hoe gaan we om met huidige structuren die kennis en gemeenschappen buitensluit en hoe we sociale, politieke en technische barrières kunnen doorbreken.

De Nederlandse delegatie besprak deze onderwerpen in twee parallele sessies van 40 minuten met de experts. In de 2e sessie werd voortgebouwd op de opgedane inzichten van 1e ronde. Marijn Post en Michiel de Jong modereerden de sessies. Dit artikel is samengesteld op basis van hun observaties.

1. Open pedagogy door Antonio Martinez-Arboleda

Als eerst werd **het concept** van open pedagogy besproken: wat betekent dit met betrekking tot kwalitatief onderwijs? Waartoe leidt een juiste implementatie van open pedagogy? En welke rol speelt Kunstmatige Intelligentie (A.I.) hierin?

Waarde in publiceren van door studenten gecreëerde producten

Antonio introduceerde een onderzoek waar het gebruik van open leermaterialen bestudeerd werden. Ze observeerden de ervaringen studenten gedurende hun cursussen in relatie tot de **waarde** van door de hen gecreëerde publicaties. Studenten gaven aan dat het publiceren van hun studieproducten een effectieve manier was om hun producten te formaliseren tot iets dat zij de moeite waard vonden om te delen. Ze waren ook trots dat hun studieproducten andere studenten en alumni hielpen met leren. Het onderzoek zelf concludeerde ook dat het een effectief middel was om studenten breder met de wereld te verbinden.

Samenhang open pedagogy met institutioneel beleid en visie

De verbinding met institutioneel **beleid en visie is een vereiste** voor een juiste implementatie van open pedagogy, zo zeggen de deelnemers. Bijvoorbeeld door het te verbinden met een visie op onderwijs. De VU Amsterdam noemde dat het verbonden kon worden met hun visie op betrokken blended onderwijs.

Voorbeelden van effectieve het gebruik van open leermaterialen

De discussie ging verder over het delen van **voorbeelden** van effectief gebruik van open leermaterialen:

- Leraren in opleiding die OER's creëren voor elkaar om elkaar te helpen met studeren; dit helpt studenten om een ander perspectief te krijgen op moeilijke onderwerpen.
- Studenten van de opleiding Professioneel chef de mogelijkheid geven om hun recepten met elkaar te delen in videovorm; studenten zijn trots om hun werk te delen.
- Het contentcreatieplatform Xerte motiveert studenten actief om leermaterialen voor elkaar te maken; ze leerden veel en vonden het leuk om elkaars modules uit te proberen.
- Technasium middelbare scholen geven studenten sociale/technische/maatschappelijke kwesties om aan te werken; dit helpt studenten om verbinding te maken met maatschappelijke stakeholders en experts.

Na deze uitwisseling van voorbeelden ontstond de vraag: moeten we een (semi-open) ruimte creëren voor studenten om hun werk te delen? Dit zou kunnen dienen als een veilige ruimte voor studenten om te leren hoe ze iets kunnen maken met de bedoeling om het te publiceren en te delen.

Dus hoe nemen we de volgende stap in dit proces? We concludeerden dat het waardevol zou zijn om een **database** te maken van goede voorbeelden in het gebruik van open leermaterialen die een open pedagogie zouden kunnen vormen, gecategoriseerd naar het soort praktijk.

Leestip van Antonio

"I think the participants will benefit from having these two publications, a book and a Guide, after the workshop. The book is amazing, I recommend start with page 31. I wrote the Guide and it is veeery practical.

Guideline:

[How_might_we__Foster_active_learning_through_open_knowledge_co_production_](#)

Book: [Distributed Learning Ecosystems: Concepts, Resources, and Repositories](#)"

Overwegingen bij open pedagogie

- Er is opgemerkt dat *open* nogal kan **verschillen in context** en dat het verschillend wordt ervaren vanuit verschillende thema's. Je moet daar voorzichtig mee omgaan. Het is natuurlijk waarde gedreven, maar uiteindelijk wil je mensen vooral motiveren hun materiaal te delen. Is dan CC-BY beter dan een andere licentie?
- Daarnaast is er een **ethisch aspect**: Waarom gaan we voor open? Je kan studenten bijvoorbeeld niet dwingen om hun eigen materiaal open te delen. Hoe motiveer je ze dit wel te doen? Hierbij is het "waarom" heel erg belangrijk. Deze discussie moet gevoerd blijven worden en daarbij ook meer optrekken en leren van de open science beweging. Immers open research is uiteindelijk ook gewoon open education als het toegepast wordt in een onderwijscontext.

- Is **AI** een enabler of juist niet? AI is natuurlijk helemaal niet open en voldoet ook niet aan die waarde, echter misschien kunnen we nadenken hoe AI toch kan bijdragen aan het ondersteunen van de open beweging.
- Hoe kan open **bijdragen aan betekenisvol leren**? En hoe kan je een student inzetten als de maker van kennis en zelfs als onderwijsgevende? Je kan daarbij ook gebruik maken van zogenaamde “trojaanse paarden” bijv. het maken van een podcast waarin studenten moeten interviewen kan werken als een “stiekeme” vorm van open pedagogie.

2. Knowledge equity door Lorna Campbell

Het doel van deze sessie was om met Lorna te bespreken hoe open verbonden is met kennisgelijkheid. Lorna stelt dat een rechtvaardige benadering van open education niet gaat over gelijke toegang tot kennis, maar **gelijke kansen** om bij te dragen aan de kennisbasis. Wikipedia is een van de meest succesvolle voorbeelden van dit concept. Dus de vraag is niet wie toegang heeft tot kennis, maar wie kennis creëert.

Sleutelfactoren en meerwaarde

Hoe stellen we gemeenschappen in staat zich te richten op het creëren van kennis in plaats van toegang tot kennis te geven? Kwaliteit en eigendom zijn **sleutelfactoren**:

- Wees transparant over de kwaliteit van wat je hebt geleverd.
- Neem verantwoordelijkheid voor het delen van je werk en voor het juiste hergebruik ervan.

Dit bracht de discussie op de **waardepropositie** en businesscase voor open education en open leermaterialen:

- Het delen van bronnen zonder adequate kwaliteitscontroleprocedures in de praktijk leidt tot hoge kosten en boetes voor auteursrecht. Open als standaard nemen ondermijnt dit probleem.
- Het delen van inhoud is niet hetzelfde als je lesgeven weggeven; je geeft mensen inzicht in je onderwijs, wat hen motiveert om zich bij je cursus aan te sluiten.

Gedurende het proces is het belangrijk om op de hoogte te zijn van **technologische afhankelijkheden** bij het maken van inhoud:

- Deel zoveel mogelijk, op relevante platforms.
- Zorg er altijd voor dat je je inhoud op meer dan één open platform back-upt.

Doelgroepen in ‘open’ beweging

Knowledge Equity gaat over of mensen die toegang hebben tot kennis *ook* in staat zijn de kennis aan te vullen of op **de kennis voort te bouwen**. Met de vervolgvraag, wat is “openheid” eigenlijk? Voor sommige mensen heel ondersteunend, maar voor anderen ook beangstigend. Sommige mensen zien open als een **bedreiging** en vinden dat er afstemming moet zijn voordat iets ‘open’ gezet wordt. Dit zie je ook bij de discussie over het openzetten van oude kennis (vanuit oude volken/ indigenous people) die mond tot mond is overgegeven of al lang geleden is opgeschreven. Mag dat wel open gedeeld worden? Gaan er dan niet mensen mee aan de haal?

Hoe kun je **studenten meenemen** in het thema open education?

Lorna heeft goede ervaringen met studentassistenten die betaald werk doen om zowel meer awareness te creëren rondom open maar ook om materiaal te maken. Ook het toepassen van open pedagogy helpt, bijvoorbeeld oefeningen waar studenten Wikipedia-pagina's moeten aanpassen, zo verklein je barrières en de kwaliteit wordt meteen door peers bekeken.

Leestip van Lorna

Bekijk de slides van [Lorna's presentatie van OER24](#) over de opzet van haar paper, "Empowering Student Engagement with Open Education".

In [deze blog](#) lees je de ervaringen van studentassistent Mayu Ishimoto als medeschrijver en mederepresentator op OER24.

Hoe zet je **open meer op de kaart** bij een instelling? Daarbij is in elk geval een duidelijke visie en beleid belangrijk, maar daarnaast ook een duidelijk ondersteuning. Lorna gaf het voorbeeld vanuit Schotland, waar er een duidelijke visie is, met een senior manager die helpt bij het ontwikkelen van zowel de visie zelf als de awareness. Daarnaast is er OER ondersteuning (OER service) die helpt.

3. Hoe nu verder?

Tijdens deze expertbijeenkomst zijn mooie ervaringen van open pedagogy besproken. De experts open leermaterialen van [Npuls](#) delen deze voorbeelden en meer graag met in de [landelijke community](#).

Binnenkort organiseren deze experts een webinar rondom de waarde van het betrekken van studenten bij het maken van onderwijs. Heb jij een mooi voorbeeld? Neem dan contact op met Michiel de Jong en Irma van Houts via community-edusources@npuls.nl.

Wil je meer teruglezen over congres OER24? Dat kan!

- [9 inzichten die we meenamen van OER24](#), door Michel Jansen
- [OER24: Gathering Courage](#), door Lorna Campbell

Met dank aan Michiel de Jong & Marijn Post, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN) voor het modereren van de sessies en de notulen.